

KADERNOTA 2022

Meerijstad zijn we samen!

INHOUD

ALGEMEEN	2
ONTWIKKELINGEN VANUIT HET RIJK / PROVINCIE.....	3
BELEIDSONTWIKKELINGEN.....	6
BESTUURSKRACHTIGE GEMEENTE	6
DE KRACHT VAN SAMEN.....	7
VERSTERKEN VAN DE LEEFBAARHEID.....	7
DUURZAAM MAATSCHAPPELIJK VASTGOED	8
EEN VEILIG MEIERIJSTAD	9
WERKEN AAN BEREIKBAARHEID EN EEN VEILIGE OPENBARE RUIMTE.....	10
NAAR EEN INCLUSIEVE SAMENLEVING.....	12
SAMEN STERK VOOR EEN GEZONDE LOKALE EN REGIONALE ECONOMIE.....	14
SAMEN GEZOND.....	15
JUISTE WONINGEN OP DE JUISTE LOCATIE OP HET JUISTE MOMENT	16
MEIERIJSTAD SPORTIEF IN BEWEGING.....	17
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING – OP WEG NAAR DE OMGEVINGSWET.....	18
TOERISTISCHE EN RECREATIEVE KANSEN	20
BIJZONDER ‘PERSOONLIJKE’ DIENSTVERLENING	21
VERBINDEND ERFGOED EN EEN RIJK KUNST EN CULTUURKLIMAAT	22
DUURZAAM MEIERIJSTAD, NU EN LATER.....	24
GROENBLAUWE GEBIEDSONTWIKKELINGEN MEIERIJSTAD 2020-2027.....	25
SAMEN INVESTEREN IN ONDERWIJS EN ONDERWIJSHUISVESTING.....	26
FINANCIËLE POSITIE	28
FINANCIËEL MEERJARENBEELD.....	28
RISICO’S, RESERVES EN WEERSTANDSVERMOGEN	31
FINANCIËLE VERTALING VAN KADERNOTA NAAR PROGRAMMABEGROTING	33
BIJLAGEN	34

ALGEMEEN

Dit is de laatste kadernota van dit college. De eerste raadsperiode van de gemeente Meierijstad eindigt in 2022.

Het laatste begrotingsjaar van een college leidt doorgaans tot een (relatief) beleidsarme begroting waarbij het zittende college het financiële huishoudboekje zo goed mogelijk wil overdragen aan het volgende college. En zonder grote onomkeerbare of ingrijpende besluiten die doorwerken naar de volgende collegeperiode. Dat is ook wat wij willen.

Sinds de start van onze gemeente zijn we op zoek naar een goede inrichting van onze planning en control producten. De inrichting van een jaarrekening en een begroting zijn vastomlijnd door de gemeentewet. De invulling van een kadernota en bestuursrapportage is aan het bestuur zelf. De vorm en inhoud moet passend zijn voor het bestuurlijke samenspel tussen raad en college. Om voor u een optimaal product te maken, helpen de brieven die we ontvangen van de rekenkamercommissie. In het fractievoorzittersoverleg is onlangs de rekenkamerbrief over de kadernota en de begroting besproken. Hierbij hebben de fractievoorzitters aangegeven dat zij van mening zijn dat de kadernota anders vormgegeven kan worden, er is meer behoefte aan een keuzedocument.

Wij begrijpen deze behoefte en maken een start bij deze kadernota. We leggen u de keuzes voor die u kunt maken voor de begroting 2022. We willen de mogelijkheden die wij zien met u bespreken en vragen u om mee te denken over alternatieven inclusief kaders voor dekking. Op basis van de ervaringen met deze opzet, kunt u samen met de griffie en de ambtelijke organisatie nadere voorstellen uitwerken voor het vormgeven van de kadernota 2023.

Deze kadernota bestaat uit drie delen. In het eerste deel “Ontwikkelingen vanuit het Rijk en de Provincie” geven we inzicht in de bijzondere situatie, waarin gemeenten hun begroting 2022 gaan samenstellen. In het tweede deel “Beleidsontwikkelingen” volgt de integrale afweging die we als college hebben gemaakt. Hierin zijn ook opgenomen de beleidsontwikkelingen die we als college wel onderschrijven, maar niet hebben overgenomen vanwege het gebrek aan financiële middelen. Als laatste schetsen we in het onderdeel “Financiële positie” het financieel meerjarenbeeld op hoofdlijnen. Ook gaan we op deze plek in op de risico’s en de reservepositie van onze gemeente.

ONTWIKKELINGEN VANUIT HET RIJK / PROVINCIE

Bij het samenstellen van deze kadernota stonden de onzekerheden over de inkomsten die de gemeente gaat ontvangen vanuit het Rijk centraal. Het betreft onzekerheden over de jeugdzorg, de WMO, de nieuwe omgevingswet, de energietransitie en de herijking van het gemeentefonds. Deze onderwerpen zijn in Den Haag doorgeschoven naar een nieuw kabinet en hebben stuk voor stuk een flinke impact op de gemeentelijke financiën.

We schetsen hier kort deze ontwikkelingen en schetsen, waar mogelijk, de financiële impact voor onze gemeente.

Het gemeentefonds is gekoppeld aan de brede rijksuitgaven. Het accres is het financiële effect van het meebewegen met de brede rijksuitgaven. De koppeling met de brede rijksuitgaven (het accres) is voor 2020 en 2021 “uitgezet” vanwege corona. Onduidelijk is hoe wordt omgegaan met het accres van 2022 en verder. We weten dus ook nog niet of dit voordelig of nadelig uitvalt ten opzichte van bestaande ramingen.

De afgelopen jaren is onderzoek gedaan naar een herijking van het gemeentefonds. Het bestuurlijk adviestraject hierover is gestart. Het ministerie heeft inmiddels indicatieve herverdeeleeffecten gepubliceerd. Deze herverdeeleeffecten zijn nog niet definitief, maar geven wel richting. Voor de gemeente Meierijstad pakt de herijking nadelig uit. De eerste publicatie geeft een nadeel voor onze gemeente aan van structureel € 3,5 miljoen. Bij de risico's in het onderdeel “financiële positie” gaan we hier verder op in. Het nieuwe kabinet besluit over de invoeringsdatum. Dit is op zijn vroegst op 1 januari 2023.

In de algemene uitkering is de opschalingskorting verwerkt. Opschalingskorting stamt uit regeerakkoord 2013 waarin het kabinet stuurde op het ontstaan van grotere gemeenten. Dit zou leiden tot schaalvoordelen en is financieel vertaald in een korting op de algemene uitkering. Gemeenten hebben gevraagd om de opschalingskorting (deels) te schrappen. Dit zou een financieel voordeel opleveren, want de opschalingskorting is verwerkt in ons financieel meerjarenbeeld.

Ook voor rijksinkomsten van de jeugdzorg binnen het sociaal domein is besluitvorming overgelaten aan het nieuw te vormen kabinet. Het Rijk erkent inmiddels dat het tekort € 1,7 miljard is. Voor 2021 heeft het Rijk eenmalig een bedrag van € 613 miljoen toegezegd aan gemeenten.¹

Door de invoering van het abonnementstarief WMO zijn de aanvragen WMO enorm gestegen en hebben gemeenten te maken met structureel hogere lasten. Deze hogere lasten zijn gemonitord. Uit de monitor blijkt dat in 2019 de financiële impact € 81 miljoen groter is dan de toegekende compensatie. Ook in onze gemeente nemen de kosten hiervoor flink toe.

Verder speelt er nog onduidelijkheid over inkomsten vanuit het Rijk voor nieuwe taken. Deze onderwerpen komen bij de betreffende thema's in het onderdeel

¹ Inmiddels heeft de arbitragecommissie jeugdzorg een uitspraak gedaan, dat gemeenten gecompenseerd moeten worden voor het feitelijk tekort voor de jeugdzorg. Hierbij moet het basisbedrag € 1,9 miljard zijn dat wordt afgebouwd naar structureel 800 miljoen in 2028.

“beleidsontwikkelingen” aan bod. Wij stellen ons nu op het standpunt om geen structurele lasten op te nemen voor nieuwe taken totdat duidelijk is welke inkomsten we hiervoor krijgen van het Rijk.

Zoals hiervoor blijkt zijn het onzekere tijden en is het lastig om een realistische begroting samen te stellen. We hebben ook nog steeds te maken met de gevolgen van corona.

Hoe verwerk je deze onzekerheden dan in komende kadernota en begroting?

Alle gemeenten zitten in dezelfde situatie en daarom heeft het controllersoverleg van de 100.000+ gemeenten een advies geschreven, dat richting geeft aan het ramen van onzekere rijksinkomsten. Het is een advies voor alle gemeenten, van klein tot groot, dus ook voor onze gemeente.

Het advies biedt handvaten voor onderbouwde ramingen gericht op het voorkomen van al te ingrijpende ombuigingsmaatregelen voor de korte termijn en onverantwoorde risico's op de lange termijn. Het integrale advies is opgenomen als onderliggend document bij deze kadernota. We stellen voor dit advies te volgen en hebben de financiële vertaling opgenomen in het onderdeel “financiële positie”.

Inmiddels heeft u de begrotingscirculaire 2021 van de provincie ontvangen. In de jaarlijkse begrotingscirculaire schetst de provincie onder andere welke uitgangspunten voor het ramen van rijksinkomsten voor de Provincie acceptabel is.

Als we het advies van de 100.000+ gemeenten en de begrotingscirculaire van de provincie met elkaar vergelijken dan zien we een verschil voor het ramen van de extra inkomsten vanuit het rijk voor de jeugdzorg. Het advies stelt voor uit te gaan van 50% van € 1,5 miljard. De Provincie geeft aan dat gemeenten structureel rekening mogen houden met € 300 miljoen aan extra inkomsten. Een verschil voor onze gemeente van € 1,9 miljoen.

Voor de kadernota heeft de begrotingscirculaire van de provincie geen gevolgen. Het is mogelijk het advies te volgen van de 100.000+ gemeenten, echter voor de begroting 2022 is de begrotingscirculaire leidend. De provincie toetst de gemeentebegroting op basis van de uitgangspunten en stelt deze waar nodig negatief bij. De toets is leidend voor de vorm van toezicht.

Toezicht op afstand (repressief toezicht) ontvangt de gemeente als het komende begrotingsjaar reëel sluitend is voor de structurele baten en lasten. En wanneer dat niet het geval is als de meerjarenraming (vooral het laatste jaar) reëel sluitend is voor structurele baten en lasten. De begrotingscirculaire is opgenomen als onderliggend document bij deze kadernota.

De begrotingscirculaire van de provincie kwam pas laat in beeld tijdens het proces van deze kadernota.

Alhoewel het mogelijk is om voor de kadernota de jeugdinkomsten te blijven ramen op basis van het advies stellen we voor om de begrotingscirculaire te volgen. Dit heeft tot gevolg dat alleen het begrotingsjaar 2022 positief blijft.

In de volgende tabel is het financieel meerjarenbeeld samengevat:

<i>bedragen * € 1.000</i>				
Financieel meerjarenbeeld	2022	2023	2024	2025
Geraamd resultaat programmabegroting 2021	2.144	2.288	1.855	1.930
Raadsbesluiten t/m maart 2021	-23	-22	-22	-22
1e berap 2021	-2.111	-2.192	-1.912	-1.791
Start kadernota 2022	10	73	-79	117
Voorgestelde aanvullende middelen	-6.205	-2.570	-2.945	-2.995
Voorgestelde dekkingen	6.375	1.095	845	405
Geraamd resultaat na kadernota 2022	180	-1.401	-2.179	-2.473

Het begrotingsjaar 2022 blijft reëel en structureel sluitend, zodat 2022 naar verwachting voldoet aan de uitgangspunten van de provincie voor toezicht op afstand.

In de meerjarenraming zitten de onzekerheden, vooral bij de inkomsten van het Rijk.

De meerjarenraming is een onderdeel van de begrotingsstukken 2022, de gemeenteraad neemt alleen een besluit over de begrotingscijfers 2022.

In het coalitie akkoord is opgenomen dat we jaarlijks een meerjarig sluitende begroting aan u voorleggen. En dat is ook nu nog steeds onze intentie.

Wat doen we dan in aanloop naar de begroting 2022? Waar gaan we oplossingen zoeken om de tekorten te dekken en keuzes maken?

Wij vragen u om richting te geven aan de mogelijke oplossingsrichtingen en om kader stellende adviezen.

BELEIDSONTWIKKELINGEN

In dit onderdeel staan de beleidsontwikkelingen centraal, die onderdeel zijn van de integrale afweging die we als college hebben gemaakt. We willen de resterende bestuursperiode de hoogste prioriteit geven aan de uitvoering van actielijnen en uitvoeringsprogramma's van vastgesteld beleid. Dit betekent dat we ons in 2021 en 2022 vooral richten op de realisatie van al afgesproken ambities.

Als er bij deze beleidsontwikkelingen aanvullende middelen nodig zijn, dan is dat aangegeven in een tabel aan het eind van elk beleidsthema. Aanvullende middelen kunnen wettelijk verplicht of noodzakelijk zijn om de afgesproken taken uit te voeren. Of de aanvullende middelen zijn gerelateerd aan vastgestelde actielijnen en uitvoeringsprogramma's. Ook is het meerjaren investeringsplan 2022-2025 financieel geactualiseerd. De investeringen van het meerjaren investeringsplan zijn opgenomen in de tabellen onder het betreffende thema.

BESTUURSKRACHTIGE GEMEENTE

Meerijstad neemt een sterkere positie in onze regio en daarbuiten. We investeren bewust in het versterken en verbreden van ons netwerk en werken aan verbinding. We behoren samen met andere middelgrote steden tot de trekkers van de Brabantse economie en vormen het scharnierpunt tussen AgriFood Capital (Noordoost-Brabant) en Brainport (Metropool Regio Eindhoven).

Met die uitdagende positie van Meerijstad willen we kansen en mogelijkheden benutten op regionaal en (inter)nationaal niveau. Onze bestuurders nemen nadrukkelijk deel of bekleden functies in samenwerkingsverbanden.

We zijn een bestuurskrachtige en duurzame gemeente die actief bijdraagt aan oplossingen van maatschappelijke opgaven en taken in de regio Noordoost-Brabant. Men verwacht van Meerijstad die rol van betekenis bij het realiseren van belangrijke provinciale ambities. Door proactief te investeren in onze relaties en netwerken kunnen we onze ambities verbinden aan die van anderen en deze samen krachtiger realiseren. Ook initiëren of stimuleren wij jaarlijks 1 of 2 aansprekende evenementen die een bijdrage leveren aan onze ambities of ons kansen bieden ons netwerk te verstevigen. Voorbeelden hiervan zijn de viering van 200 jaar Zuid-Willemsvaart (2022) en onze deelname in de netwerkorganisatie Van Gogh National Park.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

bedragen * € 1.000					
Bestuurskrachtige gemeente	Investering	2022	2023	2024	2025
Deelname aan regionale netwerken op het gebied van landschap en natuur en toeristisch recreatieve voorzieningen, zoals Van Gogh Nationaal Park en Het Groene Woud	*	15	15		
Viering 200 jaar Zuid-Willemsvaart	*	125			
aanvullende middelen		140	15	0	0

*) dekking algemene risicoreserve

DE KRACHT VAN SAMEN

Afgelopen jaar is door de coronamaatregelen bij participatietrajecten vaak gebruik gemaakt van online mogelijkheden. Wanneer de omstandigheden het weer toelaten wordt er (per traject) een goede mix gezocht van online en offline mogelijkheden. Dit wordt ondersteund vanuit het Meierijstad traject Participeren en leren. Daarnaast gaan we – in opvolging van het startgesprek met de gemeenteraad begin 2021 – verder ervaring opdoen met het participatie-instrument het uitdaagrecht. Vanuit het perspectief participeren en leren richten we komende periode extra aandacht op burgerparticipatie bij (voorbereiding op) de omgevingswet en diverse duurzaamheidsopgaven.

Voor dit thema stellen we geen aanvullende middelen voor.

VERSTERKEN VAN DE LEEFBAARHEID

Onze ambitie is om, samen met de inwoners en maatschappelijke partners het woon- en leefklimaat verder te verbeteren.

De leefbaarheidsmonitor laat zien dat onze inwoners over het merendeel een positieve beleving hebben van het woon-en leefklimaat. Deze positieve beleving in onze dorpen, wijken en buitengebied willen we graag behouden en waar nodig versterken, zowel voor inwoners als bezoekers.

Als vervolg op de uitkomsten van de leefbaarheidsmonitor werken we samen met inwoners, woningcorporaties en andere maatschappelijk partners aan een verdiepende leefbaarheidsaanpak in Veghel-Zuid en Boschweg Noordoost (Schijndel). De lessen hieruit gaan we inzetten in andere gebieden in Meierijstad. Verder maken we een leefbaarheidsagenda die richting geeft in de samenwerking met de corporaties. Meierijstad is partnergemeente geworden in het regiodealprogramma ‘Leefbaarheid in de dorpen’ – met Land van Cuijk als coördinerende gemeente.

De aanwezigheid van (maatschappelijke) voorzieningen draagt bij aan behoud en versterking van leefbaarheid in dorpen en wijken. Het maatschappelijk vastgoed, waaronder monumenten, sportaccommodaties en wijk- en dorpshuizen/MFA's maakt hier deel van uit, evenals een vitale toeristisch recreatieve infrastructuur. Waar mogelijk

blijven we daarin investeren, met als voorbeeld de vitaliteitsscans voor toekomstbestendige wijk- en gemeenschapshuizen.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

bedragen * € 1.000						
Versterken van de leefbaarheid	Inves- tering	2022	2023	2024	2025	
Wijkaanpak leefbaarheid	**	10	10	10	10	
aanvullende middelen		10	10	10	10	10

**) dekking bestemmingsreserve sociaal domein

DUURZAAM MAATSCHAPPELIJK VASTGOED

Gemeente Meierijstad draagt zorg voor een duurzame kwaliteit van haar maatschappelijk vastgoed in onderhoud, renovatie en waar nodig vervangende nieuwbouw. Daarbij zijn toegankelijkheid, een optimale bezetting en via maatschappelijk vastgoed bijdragen aan maatschappelijke kwaliteit belangrijke graadmeters.

Vervangende nieuwbouw Scouting Rooi

In 2022 staat vervangende nieuwbouw van het clubgebouw van Scouting Sint Oedenrode op de rol. Het huidige gebouw is aan vervanging toe. Door het beschikbaar stellen van het benodigde krediet krijgt Scouting Sint Oedenrode weer een toekomstbestendig en duurzaam gebouw. De voorbereidingen hiervoor zijn gestart.

Onderzoek maatschappelijk vastgoed Sint-Oedenrode

In 2022 krijgt het onderzoek maatschappelijk vastgoed Sint-Oedenrode een vervolg. Hierbij ligt de focus op een optimale bezetting van het voormalige gemeentehuis van Sint-Oedenrode, het huidige bestuurscentrum van Meierijstad. Hierbij wordt toegevoegde maatschappelijke waarde nagestreefd. Het vervolgonderzoek naar optimalisatie van het gebouw vindt plaats op basis van het in 2021 nog te nemen raadsbesluit.

Doorpakken op toegankelijkheid openbare (gemeentelijke) gebouwen

Op basis van de screening van Stichting Toegankelijk Meierijstad zijn in 2020 de kleinere werkzaamheden om gebouwen toegankelijk te maken voor iedereen opgepakt. In 2021 is de eerste tranche van grotere investeringen opgepakt. In 2022 ronden we de grotere investeringen met een tweede tranche af. Hierna zijn alle openbare gebouwen in onze gemeente toegankelijk voor iedereen.

Zonnepanelen maatschappelijk vastgoed

Zonnepanelen dragen bij aan duurzaam vastgoed beleid. De grote gemeentelijke daken waarvoor SDE+ subsidie beschikbaar is, zijn al voorzien van zonnepanelen. Het gevraagde budget is bedoeld voor de kleinere daken. Daarvoor is geen subsidie beschikbaar, waardoor in de exploitatiefase de netto financiële opbrengst van zonnepanelen nihil is en we de investering niet terugverdienen. Er is wel veel CO2-besparing te boeken, wat bijdraagt aan het doel van CO2-neutraal vastgoed in 2030.

Toekomstige vervangingsinvesteringen maatschappelijk vastgoed

Klein en groot onderhoud is opgenomen in het Duurzaam Meerjaren Onderhoudsprogramma Vastgoed, de benodigde middelen zijn opgenomen in de

begroting. Voor levensverlengend onderhoud en vervanging van maatschappelijk vastgoed is dat niet het geval.

Reserveren hiervoor kan, maar de omvang ervan is gezien de keuzemogelijkheden die er zijn lastig te bepalen. Door het inzicht in wat we hebben en wat de ouderdom is, kunnen we zien aankomen op welke momenten er keuzes kunnen en moeten worden gemaakt. Daartoe worden in 2021 de object- en relatiegegevens ingevoerd in de verhuurmodule/vastgoedregistratiesysteem Ultimo. Aan de hand van de Balance Scorecard methode kan vervolgens worden vastgesteld welke mogelijkheden er zijn met een gebouw en wat de (eventuele) kosten zijn ten behoeve van realisatie. Hiermee hebben we meer inzicht in onze gebouwen, welke mogelijke investeringen er in de toekomst op de gemeente afkomen en kunnen we hiervoor steeds beter ramen in onze (meerjaren)begroting.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

bedragen * € 1.000						
Duurzaam maatschappelijk vastgoed	Inves- tering	2022	2023	2024	2025	
Investeringen duurzaam maatschappelijk vastgoed	340	10	10	10	10	
Optimalisatie Bestuurscentrum Sint-Oedenrode	*	400				
Vervangende nieuwbouw Scouting Rooi	***	60	60	60	60	
aanvullende middelen		470	70	70	70	70

*) dekking algemene risicoreserve ***) (deels) dekking binnen begroting

EEN VEILIG MEIERIJSTAD

Fijn wonen betekent ook veilig wonen en draagt daarbij ook bij aan leefbaarheid. Een veilige leef- en werkomgeving is voor iedereen: in onze wijken, buurten, dorpen en bedrijventerreinen. Dat kunnen we als gemeente niet alleen, we werken samen met onze veiligheidspartners, inwoners, scholen, instellingen en bedrijven. Samen zorgen we voor een veilige gemeente Meierijstad.

De nabijheid, herkenbaarheid en aanspreekbaarheid van de politie en BOA's is belangrijk. We versterken de samenwerking tussen de BOA's en de politie in Meierijstad, bijvoorbeeld door gezamenlijke huisvesting.

In ons Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022 staan de strategische doelen en prioriteiten op het gebied van (sociale) veiligheid. We zetten vooral in op de aanpak van ondermijning, de verbinding tussen zorg en veiligheid, High Impact Crimes (woninginbraken, geweld en overvallen) en informatieveiligheid.

Steeds meer taken op het snijvlak tussen zorg en veiligheid liggen op basis van wetgeving bij gemeenten. We zien een opeenstapeling van persoonlijke problemen bij hulpbehoevende inwoners, zoals psychische klachten of een verslaving. Vaak zijn de problemen zó groot dat dit een gevaar betekent voor henzelf en/of hun omgeving. Dit zorgt voor overlast en veiligheidsproblemen. We zien nog steeds een toename van multidisciplinaire complexe casuïstiek. Door op deze thema's intensief samen te werken met onze partners op het gebied van veiligheid en zorg kunnen we het verschil maken. Ook binnen het op Sociaal Domein is de verbinding tussen Zorg en Veiligheid een thema.

Informatieveiligheid en privacy is belangrijk en we investeren in kennis op dat gebied. Gekoppeld aan de gemeentebrede visie op het informatie gestuurd werken, werken we aan een ontwikkeling van een veiligheidsinformatieknooppunt (VIK). Met dit VIK koppelen we beschikbare informatie en data op het gebied van onder andere ondermijning, waardoor we gericht en effectiever kunnen werken. Hierdoor kunnen we informatie- en risico gestuurd toezicht houden en handhaven.

Voor onderwerpen, die geen prioriteit hebben in het veiligheidsbeleid, handhaven we het bestaande basisniveau. Dit jaar wordt een start gemaakt met de opstellen van het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

bedragen * € 1.000						
Een veilig Meierijstad		Inves- tering	2022	2023	2024	2025
Veiligheid Informatie Knooppunt (VIK)			100			
aanvullende middelen		*	100	0	0	0

*) dekking algemene risicoreserve

WERKEN AAN BEREIKBAARHEID EN EEN VEILIGE OPENBARE RUIMTE

We treffen maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid, verbetering van de bereikbaarheid van met name de bedrijventerreinen en we stimuleren duurzame mobiliteit inclusief het fietsverkeer. Dit sluit aan bij onze ambities van duurzaamheid, gezondheid, leefbaarheid, recreatie en economie.

Het provinciaal inpassingsplan (PIP) voor de N279 Veghel-Asten is vastgesteld maar nog niet onherroepelijk. In aanvulling op de opwaardering van deze weg, geven we te zijner tijd, samen met de Provincie, een kwaliteitsimpuls aan de dorpsentree van Keldonk. We investeren ter hoogte van Veghel in de uitwerking van de geluidsbescherming- en inpassingsmaatregelen ten behoeve van de woonwijken Veghel-Zuid en de Leest.

We gaan verder met de voorbereiding van de nieuwe verbindingsweg tussen de N279 bij de afslag Keldonk en de bedrijventerreinen in Veghel-zuidwest. Doel is het verbeteren van de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen Doornhoek, Foodpark en de Dubbelen. We willen er tegelijk de leefbaarheid in de kern Veghel mee vergroten. In 2021 stellen we de Milieu Effect Rapportage op; op basis daarvan stellen we het voorkeursalternatief vast en werken dat verder uit.

In 2022 treffen we maatregelen om fietsen op het voetpad in Mariaheide tegen te gaan. We maken een fietsdoorstreek tussen De Langedonk en Beverweide in Veghel. Samen met de regio en provincie doen we een aanvullend onderzoek naar de snelfietsroute Veghel – Den Bosch. We blijven werkgevers in Meierijstad faciliteren om duurzame mobiliteit van eigen werknemers te stimuleren. We treffen maatregelen die voortkomen

uit de risicoanalyse verkeersveiligheid. In 2022 is dit het goed afstemmen van de vormgeving van de Floralaan in Schijndel op de functie en het gebruik van deze weg. Verder stellen we samen met de regio de mobiliteitsagenda vast en werken deze uit in nieuwe mobiliteitsprogramma's.

Voor niet commerciële evenementen laten we de noodzakelijke verkeersplannen opstellen. Het gaat om circa 55 evenementen per jaar.

Voor het beheer- en onderhoud van wegen, bruggen en tunnels hebben we meerjarige beheerprogramma's opgesteld. Op basis van een evaluatie van de aanpak van het wegbeheer, is de voorziening groot onderhoud aangevuld. Hiermee plegen we in 2022 onderhoud aan de verhardingen. Op een aantal locaties, zoals aan de Ollandseweg in Sint-Oedenrode vinden reconstructies en/of herinrichtingen van verhardingen plaats. De plannen hiervoor maken we samen met bewoners en ondernemers.

Voor het beheer en onderhoud van de openbare verlichting werken we sinds 2019 met een meerjarig beheerprogramma. Vervanging van openbare verlichting in 2022 doen we op basis van een duurzaam vervangingsprogramma; dat wil zeggen dat we de vervangingsinvestering terug verdienen door een besparing op de energiekosten.

Naast de 'harde' infra investeren we in meer groen in civieltechnische projecten. Op een aantal locaties gaan we, naar aanleiding van boomveiligheidsinspecties, belangrijke groenstructuren renoveren. In 2022 gaat het om de boombeplantingen op vijf locaties in de kom van Schijndel. De bomen hebben een slechte conditie als gevolg van de levensduur en de bodemgesteldheid.

Na 3 droge zomers is er steeds meer droogteschade in plantsoenen. Op basis van de inspectie in 2020 herstellen we in 2022 en 2023 op meer dan 900 locaties droogteschade.

In onze duurzaamheidsvisie staat dat we tot 2030 de groenindex willen laten stijgen met 25%. In het bomenbeleid is dit streven overgenomen en vertaald naar een groei van het bomenareaal met 25% in bovengenoemde periode. Om deze ambities te realiseren in de openbare ruimte vragen we een uitvoeringsbudget voor 2022.

Uit het beheer- en uitvoeringsplan van de speelvoorzieningen in Meierijstad blijkt dat het zwaartepunt van de vervangingsopgave ligt in het tijdvak 2025-2030. Dit is gebaseerd op de leeftijd, het areaal en de vervangingswaarde van de huidige speelvoorzieningen in Meierijstad. Vanaf 2025 is een verhoging van het structurele budget voor vervanging van de speeltoestellen noodzakelijk. In 2023-2024 moeten we bekijken hoe groot de vervangingsopgave op dat moment is.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

bedragen * € 1.000						
Werken aan de bereikbaarheid en een veilige openbare ruimte	Investering	2022	2023	2024	2025	
N279 Veghel-Asten Opgave Meerijstad	1.350				60	
Verbindingsweg N279 Keldonk – Bedrijventerreinen						
Dubbelen-Doomhoek-Foodpark	11.600				800	
Uitvoeringsprogramma mobiliteit 2022	500		20	20	20	
Pastoor van Haarenstraat fietsers en voetpad	700	0	30	30	30	
Afsluitingen en omléidingen bij niet commerciële	*	25	5	5	5	
Aanvulling voorziening wegen	*	4.245				
Vervanging wegen 2022	5.000		215	215	215	
Vervanging wegen 2023	5.000		0	215	215	
Vervangingsprogramma openbare verlichting 2022-2025	4.400	0	0	0	40	
Investerings in openbaar groen 2022	1.105	50	50	50	50	
Investerings in openbaar groen 2023	750		30	30	30	
Investerings in openbaar groen 2024	125			5	5	
aanvullende middelen		4.320	350	570	1.470	

*) dekking algemene risicoreserve ***) (deels) dekking binnen begroting

NAAR EEN INCLUSIEVE SAMENLEVING

Bij de transformatie in het sociaal domein komen inhoudelijke verbeteringen en vernieuwing aan bod. Het gaat dan om de omslag van complexe, verkokerde ondersteuning op afstand naar eenvoudige, integrale en preventieve ondersteuning dichtbij. Door het onderbrengen van deze taken bij de gemeente is het mogelijk de vraag van de inwoner in zijn geheel op te pakken en dicht bij totaaloplossingen te bieden. Niet gehinderd door de grenzen van de individuele wetten.

Meerijstad wil een inclusieve samenleving zijn. Een samenleving die open staat voor iedereen en waar iedereen kan meedoen. In clubs en verenigingen, op school, op het werk of in de buurt. Het maakt niet uit wat je leeftijd, culturele achtergrond, inkomen, gender, talenten of beperkingen zijn. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties geven we vorm aan die inclusieve samenleving. De beweging naar inclusie is breed en vraagt iets van de gehele samenleving. Denk aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte en gebouwen. Maar ook het opnemen van verschillende doelgroepen in onze samenleving.

Het sociaal domein staat in het teken van meedoen, mee kunnen doen en mee mogen doen. (welkom zijn, er bij horen, niet uitgesloten worden). Oftewel, een samenleving die open staat voor iedereen. Een samenleving waarin wij investeren en waar we steeds de leefwereld van onze inwoners centraal stellen. Het gaat daarbij onder andere om:

- Jezelf kunnen redden en het versterken van talenten, waarbij je als inwoner zelf mee nadent over oplossingen.
- Maatwerk en geen standaard voorzieningenaanbod. De unieke vraag van de inwoner is leidend.
- Ruimte voor professionals, die samen met de inwoner flexibel kunnen inspelen op behoeften.
- Talenten inzetten in je eigen omgeving; een zinvolle bijdrage leveren aan de (lokale) samenleving.

In 2022 worden de volgende voorstellen uitgevoerd:

Armoedeambassadeur

We verlengen de inzet van de armoedeambassadeur met 2 jaar.

Uitvoering nieuwe inkoop Zorg in Natura Jeugd

Bij de uitvoering van de nieuwe inkoop vanaf 2022 vormt onze lokale toegang een sleutelrol in de daadwerkelijke kosten voor de jeugdhulp. Daarom besteden we bij de verdere implementatie nadrukkelijk aandacht aan de instructie van de toegang. Naast de kwaliteit vraagt de nieuwe inkoop mogelijk ook extra capaciteit van de toegang. Eventuele kosten die hiermee samenhangen zijn nog niet opgenomen in de kadernota, omdat deze kosten op dit moment nog niet inzichtelijk zijn. De eventuele extra capaciteit is wel opgenomen in de risicoparaagraaf.

Financiering CVTB Bemoeizorg

We zien een toename in hoeveelheid en complexiteit van casussen. Om escalatie van problematiek en veiligheidsrisico's te voorkomen is een voorziening hiervoor essentieel. Het CVTB Bemoeizorg, biedt in de regio en in Meierijstad zorg aan zorg mijdende inwoners met complexe problematiek. Dit willen we lokaal in elk geval 1 jaar continueren. Verder willen we de toegang versterken en met beleidsmatige keuzes organiseren dat zorg efficiënt(er) wordt ingezet.

Preventie psychische problematiek

Psychische problematiek en daarmee de ondersteuningsbehoefte van onze inwoners neemt toe. In regionaal verband wordt veel aandacht besteed aan het voorkomen van psychische- problematiek en daarmee het voorkomen van specialistische zorg. Ypse en Indigo zijn twee organisaties waar onze inwoners met psychische kwetsbaarheid al jaren terecht kunnen voor het voorkomen van (verergering van) deze problematiek. Dit werd tot nu toe regionaal vanuit Den Bosch gefinancierd, deze financiering stopt, we financieren het nu zelf.

Inclusieve samenleving

Vanuit de programmalijn Inclusie werken we aan projecten die bijdragen aan een inclusieve samenleving. De Lokale Inclusie agenda is hierin een belangrijk onderdeel waarbij vanuit de behoefte van mensen met een beperking concrete acties worden uitgevoerd. We continueren de uitvoering van deze agenda.

Digitale toegankelijkheid

Meierijstad wil dat iedereen mee kan doen. Wij willen hiervoor ook onze openbare websites voor iedereen digitaal toegankelijk maken.

Kloosterkwartier / LeefGoed

Conform het raadsbesluit van 29 april 2021 wordt de herbestemming Klooster Franciscanessen in Veghel en de ontwikkeling van LeefGoed Veghel uitgevoerd.

Inloopvoorziening en daginvulling

We willen stimuleren dat er lokale inloopvoorzieningen zijn waar inwoners voor verschillende (dag)activiteiten terecht kunnen en waar uiteenlopende vormen van

ondersteuning aanwezig zijn. Op basis van onderzoek willen we dergelijke voorzieningen faciliteren en/of ondersteunen. We willen bereiken dat inwoners in hun eigen omgeving kunnen deelnemen aan activiteiten en mee kunnen doen in de samenleving.

Voor de reserve sociaal domein is een bestedingsplan opgesteld. We hebben afgesproken dat er pas middelen uit de reserve sociaal domein worden onttrokken en gekoppeld aan een onderwerp als er een uitgewerkt bestedingsplan beschikbaar is. Aan een aantal van deze plannen wordt nu gewerkt, deze worden integraal afgewogen en verwerkt in de begroting 2022 of apart aan uw raad voorgelegd.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

bedragen * € 1.000						
Naar een inclusieve samenleving		Inves- tering	2022	2023	2024	2025
Verlengen inzet armoedeambassadeur	*		85	85		
Continuering financiering CVTB Bemoeizorg	**		180			
Preventie psychische problematiek			50	50	50	50
Inclusieve samenleving	**		140	140		
Leefgoed Veghel	**		150	150	150	150
Herbestemming Klooster Zusters Franciscanessen Veghel (Leefgoed).		1.500	90	90	90	90
Inloopvoorziening en daginvulling	**		70	70	70	
aanvullende middelen			765	585	360	290

*) dekking algemene risicoreserve **) dekking bestemmingsreserve sociaal domein

SAMEN STERK VOOR EEN GEZONDE LOKALE EN REGIONALE ECONOMIE

Meerijstad is een gemeente die staat voor bedrijvigheid, werkgelegenheid en innovatie. Het kent een sterke lokale economie en een goed vestigingsklimaat voor regionale en (inter)nationale bedrijven. We blijven voortdurend werken aan de aantrekkelijkheid van onze gemeente als woon- en werkplek.

Samen met onze ondernemers en onze centrummanagementorganisaties werken we aan sterke en vitale (winkel)centra. Deze zijn essentieel voor een aantrekkelijke en leefbare gemeente en het draagt bij aan een goed ondernemersklimaat. In 2022 starten we met de uitvoering van de herontwikkeling van het nieuwe compacte centrum van Veghel. Het Meijerijplein als entree van dit compacte centrum met een publiekstrekker vervult hierbij een cruciale rol. De gemeente heeft in dit proces een regierol. We jagen het proces aan en zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de openbare ruimte.

Via VOLOP Meerijstad wordt leegstand aangepakt in onze 3 grote centra. Door lokale initiatieven worden onder andere startende ondernemers de kans geboden om tegen goede voorwaarden zich (tijdelijk) te vestigen in leegstaand vastgoed. Enerzijds biedt dit kansen voor onze centra, anderzijds ondersteunen we onze startende ondernemers in hun behoefte naar zichtbare ruimte. Dit draagt weer bij aan ons ondernemersklimaat.

Het ondernemersklimaat vaart wel bij een goede voedingsbodem voor startende ondernemers. Starters zorgen voor dynamiek en groei van de lokale economie,

werkgelegenheid en vernieuwing. Sinds 2019 zijn we, als gemeente, partner in het StartersNetwerk Meierijstad (SNM). Inmiddels staat er een solide netwerk van bijna 300 startende ondernemers. Er heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden naar StartUp Meierijstad (SUM). StartUp Meierijstad biedt naast fysieke werkplekken (flexplekken) een uitgebreid pakket aan ondersteuning en begeleiding door professionals. Het doel van SUM is het versterken van bedrijvigheid en werkgelegenheid en het behouden van jonge ondernemers voor onze gemeente.

Met SNM, SUM en het project VOLOP Meierijstad zetten we samen met onze ondernemers (o.a. verenigd in het POM) en centrummanagementorganisaties in op blijvende economische versterking. Deze structurele aanpak zorgt voor een overzienbare horizon van 1 tot 3 jaar.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

bedragen * € 1.000						
Samen sterk voor een gezonde lokale en regionale economie	Inves-tering	2022	2023	2024	2025	
Uitvoering centrumplan Veghel centrum :herontwikkeling sleutellocaties en Meierijplein	1.500	0	90	90	90	
Ondersteuning initiatieven voor startende ondernemers	*	40	40	40		
aanvullende middelen		40	130	130	90	

*) dekking algemene risicoreserve

SAMEN GEZOND

Meierijstad stimuleert een veerkrachtige leefomgeving met specifieke aandacht voor een gezonde leefstijl voor onze inwoners. Een gezonde leefomgeving heeft een nauwe relatie met het fysieke domein en de implementatie van de Omgevingswet. Doel van de Omgevingswet is onder meer het creëren en onderhouden van een veilige en gezonde leefomgeving.

In het gezondheidsbeleid is 'positieve gezondheid' het uitgangspunt. Positieve gezondheid is een concept dat de kracht van mensen benadrukt. Er wordt onder andere door training en kennisdeling geïnvesteerd om het gedachtegoed van positieve gezondheid verder uit te rollen en in te bedden bij onze partners. Met de opgedane kennis over positieve gezondheid, kunnen professionals gesprekken voeren met inwoners waarbij ze rekening houden met alle gezondheidsdimensies van de inwoners. Daarmee zorgen de professionals ervoor dat de inwoner weer in zijn kracht komt en eigen regie neemt over zijn leven. Hiermee voorkomen we dat inwoners een (groter) beroep doen op de zorg.

Wij vragen van professionals en organisaties om een ambassadeur te zijn voor het gedachtegoed van positieve gezondheid binnen hun eigen organisatie en daarbuiten. Ervaringen worden uitgewisseld in het netwerk positieve gezondheid.

Meierijstad wil inwoners verleiden tot gezond gedrag, gezonde keuzes en een gezondere leefstijl. Daarnaast willen we de verbinding leggen of versterken tussen eerstelijnszorg, welzijnsorganisaties, GGD en de gebiedsteams. Met elkaar willen we bouwen aan een

netwerk positieve gezondheid. Er is een sterke relatie tussen gezondheid en het sociaal domein, met welvaart en welzijn van onze inwoners in balans.

Er wordt ook ingezet om de relatie tussen milieu, fysieke leefomgeving en gezondheid verder te optimaliseren. Dit heeft onder andere geresulteerd in het Schone Lucht akkoord.

Jaarlijks wordt er een uitvoeringsplan gezondheid opgesteld waarin interventies zijn opgenomen op diverse terreinen als leefstijl, voedsel en lekker in je vel zitten. We investeren in preventieve programma's, gericht op een gezonde leefstijl, zoals Voeding en Gezondheid en JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht). We willen gezondheidsachterstanden verkleinen bij jong en oud waarbij nadrukkelijk aandacht is voor vitaliteit. Daarnaast wordt er op het thema gezondheid de verbinding gezocht met andere partijen als zorgaanbieders en zorgverzekeraars.

Voor dit thema stellen we geen aanvullende middelen voor.

JUISTE WONINGEN OP DE JUISTE LOCATIE OP HET JUISTE MOMENT

Meerijstad wil zich profileren als een gemeente waar het prettig wonen, werken en leven is. Dat begint met een beschikbare woning voor alle inwoners én voor hen die zich hier willen vestigen. Meerijstad telt circa 35.000 woningen en volgens de laatste prognoses telt Meerijstad in 2040 circa 40.000 huishoudens die allen gehuisvest moeten worden. De samenstelling van die bevolking verandert demografisch gezien. We vergrijzen en ontgroenen waardoor 28% van de inwoners in 2040 65 jaar of ouder is. Mede met het oog op langer thuis wonen en de betaalbaarheid en beschikbaarheid van het wonen, is interventie op de woningmarkt nodig. Dit doen we door bij te sturen met nieuwbouw, aanpassingen in de bestaande voorraad mogelijk te maken en te werken aan een flexibelere woningvoorraad waardoor deze beter bestand is tegen (onvoorziene) ontwikkelingen.

Er moeten circa 5.750 woningen worden gerealiseerd voor 2040. Vanwege de acute woonbehoefte, de lange wachtlijsten en de hoge woningprijzen willen we de komende jaren het bouwtempo verhogen. Daarvoor zullen meer bouwplannen tegelijkertijd in uitvoering komen en worden flexibele woningen ontwikkeld. Gemeentelijke advieskosten of ingrepen in bijvoorbeeld de hoofdnutstracés komen bij deze flexibele woningen (deels) voor rekening van de gemeente.

De ingrepen die we als lokale overheid kunnen uitvoeren zijn beperkt en het effect is mede afhankelijk van externe factoren, zoals het economische klimaat, landelijk en regionaal beleid en de beschikbare ruimte. We richten ons op de samenwerking met partijen, zoals woningbouwcorporaties, dorpsraden, regio, ontwikkelaars en makelaars om tot oplossingen te komen voor de korte termijn (het woningtekort) en de lange termijn (een andere bevolkingsamenstelling met andere woonwensen). Dat vraagt om nieuwe en innovatieve woonvormen en woningbouw, waaronder flexibele en/of tijdelijke woningen. Maar ook om type woningen waar de huidige woningvoorraad nog onvoldoende in voorziet. Daar sturen we op door afspraken met partijen te maken over

o.a. het programma, de fasering en door woonbeleid en instrumenten te ontwikkelen waaronder ook het woonwagengebeleid. Voor de uitvoering van dit beleid is in 2022 een eenmalig budget nodig voor onderzoek naar locaties. We blijven de woningmarkt monitoren en houden ruimte voor nieuwe kansen of ontwikkelingen in dit (zeer) dynamische beleidsveld.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

bedragen * € 1.000						
Juiste woningen op de juiste locatie op het juiste moment		Investering	2022	2023	2024	2025
Realisatie flexwoningen	*		50	50	50	50
Onderzoek naar locaties	*		30			
aanvullende middelen			80	50	50	50

*) dekking algemene risicoreserve

MEIERIJSTAD SPORTIEF IN BEWEGING

In Meierijstad geloven we in de kracht van sport. Sporten en bewegen dragen bij aan een beter, actiever en gezonder leven. In onze gemeente voelen inwoners zich prettig en kan iedereen meedoen, jong of oud, met of zonder beperking. Daarom investeren we stevig om Meierijstad nog actiever te maken door bewegen nóg meer te stimuleren.

Om sporten voor iedereen toegankelijk te maken, faciliteren we alle sporters met sportvoorzieningen die aansluiten op hun wensen. Dat doen we met input van sportverenigingen, scholen, bedrijven en zorg- en welzijnsorganisaties en samenwerking met de sportraad. Iedereen die wil sporten, moet ook kunnen sporten.

Het nieuwe overdekte zwembad De Neul in Sint-Oedenrode gaat eind 2021 open voor publiek. Het zwembad De Beemd in Veghel opent naar verwachting eind 2022. Samen met het, in 2014 gerenoveerde, zwembad De Molen Hey in Schijndel blijft voor alle drie de grote kernen een zwembad beschikbaar.

In 2022 stellen we het masterplan voor de buitensport vast om de kwaliteit van sportvoorzieningen te kunnen waarborgen en waar nodig te verbeteren. Op basis van het masterplan en het, hiervan deel uitmakende, meerjarenonderhoudsplan voor de gemeentelijke sportparken, voeren we grootschalig onderhoud uit. Ook investeren we in vervanging om een goede kwaliteit van sportvoorzieningen te waarborgen en waar nodig te verbeteren.

In 2022 renoveren we het sportpark van BSV Starlights in Schijndel. In combinatie met de aanleg van een kunstgras korfbalveld voor de fusieclub Avanti/Celeritas, leggen we een kunstgras korfbalveld aan op sportpark D'n Ekker in Olland. Ook vervangen we 2 natuurgrasvelden op sportpark De Scheeken in Boskant door een kunstgras voetbalveld.

In 2022 starten we ook met de eerste fase van de uitvoering van het Omnipark Erp in de vorm van aanpassing van de kleedlokalen van RKVV Erp en de voorbereiding van het

bestemmingsplan en de grondverwerving. In de meerjarenbegroting zijn in 2025 ook de voorbereidingskosten voor het MFA opgenomen.

De centrale turnvoorziening voor Meierijstad wordt in 2023 meegenomen in de nieuwbouw van MFA De Groene Long in Sint-Oedenrode.

Iedereen moet kunnen genieten van sport. We gaan daarom in 2022 verder met het uitbreiden van activiteiten in het kader van Walking Sports en het door ontwikkelen van beleid op het gebied van aangepast sporten. We kijken daarbij naar mogelijkheden voor uitbreiding van activiteiten op ons centrum voor uniek sporten in Schijndel.

In het kader van het Sportakkoord willen we met name de vitaliteit van verenigingen waarborgen en indien nodig verbeteren.

Als onderdeel van het Vitaliteitsakkoord en het gezondheidsbeleid zetten we sport en bewegen en diverse preventieve programma's in ter bevordering van een gezonde leefstijl.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

<i>bedragen * € 1.000</i>				
	2022	2023	2024	2025
Meierijstad Sportief in Beweging				
Renovatie sportpark BSV Starlights	25	25	25	25
Aanleg kunstgrasvelden	50	50	50	50
Omnipark Erp Fase 3 2025 ev Voorbereiding MFA				25
aanvullende middelen	75	75	75	100

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING – OP WEG NAAR DE OMGEVINGSWET

Meierijstad wil een aantrekkelijke, duurzame en gezonde omgeving zijn om te wonen, te werken en te recreëren. Dat vraagt ook om de juiste ruimtelijke balans tussen die functies; in de kernen én in het landelijk gebied.

De komende jaren gaan we met verschillende ruimtelijke ontwikkelingen aan de slag. Enkele voorbeelden zijn de realisatie van woningen, doorontwikkeling Vlagheide, uitbreiding ecologische verbindingzones, klimaatdoelstellingen en mobiliteit. Ook de herbestemming van het Klooster Zusters Franciscanessen Veghel (leefgoed), de uitvoering van het centrumplan Veghel Centrum en de aanleg van zonnepanelen op bestaand maatschappelijk vastgoed pakken we op. Bij deze drie projecten bundelen we de krachten in de Actie- en Investeringsagenda Coronaherstel Brabant, naast onze eigen investering. Door een pakket aan investeringen en acties willen we samen sterker uit de crisis komen en de economie versterken.

Op 1 januari 2022 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. Doel van de Omgevingswet is het bereiken van een balans tussen: een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit bereiken en in stand houden én de fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

De gemeenteraad geeft richting aan het ambitieniveau dat we daarbij nastreven. Het vastgestelde koersdocument geeft richting aan de vervolgstappen. De voorbereidingen voor de start van de omgevingswet zijn in Meierijstad in volle gang. We werken hierbij via drie sporen:

- *Spoor 1 Anders werken:* Onder andere het inrichten van het nieuwe proces met daarin de intaketafel en omgevingstafel en het opleiden en trainen van collega's die met de omgevingswet gaan werken.
- *Spoor 2 Kerninstrumenten:* Onder andere het opstellen van de omgevingsvisie, omgevingsplan en omgevingsprogramma's.
- *Spoor 3 Informatievoorziening:* Onder andere het kiezen en implementeren van de applicaties waarmee we gaan werken en waarmee we aansluiten op de landelijke voorziening voor de Omgevingswet.

De volgende onzekerheden spelen in de nabij toekomst.

Mogelijk beroep op Rijk voor extra middelen

We liggen op koers maar de kosten zijn een zorgpunt voor de gemeenten en de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten). Die zijn hoger dan het ministerie van Binnenlandse Zaken oorspronkelijk schatte. Het gaat daarbij niet alleen om de kosten van de invoering, maar ook of de baten opwegen tegen de extra kosten die gemeenten moeten maken. De VNG heeft een consultatie voor het Integraal Financieel Beeld gestart. Ook Meierijstad heeft hieraan meegewerkt. Wanneer blijkt dat het uitgangspunt van budgetneutraliteit onhaalbaar is, zal de VNG een beroep doen op het Rijk om extra middelen beschikbaar te stellen.

Doorontwikkeling organisatie

Als gevolg van de invoering van de Omgevingswet worden werkzaamheden voor een flink aantal medewerkers van met name de ateliers Gebiedsontwikkeling en planologie én Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, anders. De consequenties daarvan qua functie-inhoud en het hebben of verkrijgen van de daarvoor benodigde kennis en vaardigheden kunnen we nog niet overzien.

Leges omgevingsvergunningen

Naast de Omgevingswet (OW) gaat hoogstwaarschijnlijk ook de Wet kwaliteitsborging (Wkb) per 1 januari 2022 in. Beide wetten hebben gevolgen voor het behandelen van de bouwaanvragen. De rol van de vergunningverlener verandert van toetsing naar advisering. Voordat de aanvraag wordt ingediend, vindt vooroverleg plaats waarvoor meer posten in rekening gebracht moeten worden. Dit heeft gevolgen voor de legesverordening zoals we die nu kennen. De VNG komt medio 2021 met een nieuw model- voor de legesverordening. Dan is pas inzichtelijk wat de consequenties worden. Met de Omgevingswet ontstaat ook weer de mogelijkheid om leges te heffen voor het onderdeel Milieu. Regionaal wordt dit momenteel verder in beeld gebracht.

Voor dit thema stellen we geen aanvullende middelen voor.

TOERISTISCHE EN RECREATIEVE KANSEN

Het is goed recreëren in Meierijstad. Jaarlijks komen er zo'n 800.000 dag bezoekers naar onze gemeente. In totaal geven toeristen en recreanten 22 miljoen euro uit. Deze toeristische bestedingen zorgen voor 350 tot 400 banen in Meierijstad.

De combinatie van stad en platteland én het omvangrijke grondgebied bieden grote kansen voor verdere groei. Samen met de vrijetijdssector is de Visie Recreatie en Toerisme vormgegeven om het recreatief toeristische klimaat te versterken. Ter versterking van de onderlinge samenhang werken we intensief samen binnen het platform Gastvrij Meierijstad, hebben we www.bezoekmeierijstad.nl gelanceerd om ons recreatief toeristisch aanbod, inclusief een UITagenda, online te laten zien. En zetten we offline een Meierijstad-breed netwerk van toeristische informatiepunten op om deze informatie ook fysiek aan te kunnen bieden.

Voor 2022 hebben we de volgende speerpunten gedefinieerd:

Investeringsprogramma locaties evenementen, standplaatsen en weekmarkt
We streven in elke kern van Meierijstad naar minimaal één locatie met de benodigde voorzieningen voor evenementen, standplaatsen en weekmarkt. Het onderzoek wat hiervoor heeft plaatsgevonden heeft geresulteerd in een investeringsprogramma. Dit programma wordt in 2022 uitgevoerd.

Doorontwikkeling Vlagheide

In 2021 verkennen we de mogelijkheid van een natuur- en landschapspark op de Vlagheideberg en omgeving en de recreatieve ontwikkeling van MOB-complex Zuid. De resultaten hiervan, een inrichtingsplan en (meerjarig)investeringsprogramma, worden in de loop van het jaar opgeleverd. In de komende jaren geven we hier samen met ondernemers uitvoering aan.

Duits lijntje als historische verbinding

We pakken de realisering van een fietsroute, verbeteren van de toeristische mogelijkheden van het Duits Lijntje op in combinatie met uitbreiding van de Ecologische Verbindingszone (EVZ), na eerdere verwerving van de benodigde gronden van met name Prorail.

Meierijstad op de kaart met fietsen

We willen sporten en bewegen voor iedereen stimuleren en Meierijstad op het gebied van wielerevenementen op de kaart zetten. Hiermee vergroten we ook de toegankelijkheid van deze sport. We willen de komende jaren verschillende wielerevenementen naar Meierijstad halen. Zo zetten we in 2022 in op Meierijstad als start- of finishplaats van de ZLM-Enecotour.

Evenementencoördinator

Voor 2021 is een evenementencoördinator evenementen aangesteld. Deze coördinator is het eerste aanspreekpunt voor volksfeesten, organisaties van grote evenementen en neemt ook de functie van kermiscoördinator op zich. Deze functie wordt voor 2022 verlengd.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

bedragen * € 1.000						
Toeristische en recreatieve kansen		Investering	2022	2023	2024	2025
Investeringsprogramma locaties evenementen, standplaatsen en weekmarkt	*		100			
Doorontwikkeling Vlagheide		p.m.				p.m.
Uitbreiding EVZ en realisering fietsverbinding Duits Lijntje.		550	25	25	25	25
Meerijstad op de kaart met fietsen			25			
Verlenging functie evenementencoördinator	*		60			
aanvullende middelen			210	25	25	25

*) dekking algemene risicoreserve

BIJZONDER 'PERSOONLIJKE' DIENSTVERLENING

Dienstverlening

In 2022 gaan we in onze dienstverlening nog steeds uit van de logica van en het gemak voor de klant. We blijven investeren in klantbeleving en permanente feedback, zodat onze werkwijze zoveel als mogelijk aansluit bij de behoeften van de inwoners, bedrijven en instellingen. De klanten bepalen daarbij het kanaal waarmee zij de gemeente benaderen (fysiek, telefonisch, digitaal). Het gesprek met de klant om goed zicht te krijgen op de vraag vinden wij cruciaal. Op deze manier geven we invulling aan het uitgangspunt "bijzonder persoonlijke" dienstverlening.

We zien onze klanten steeds vaker gebruikmaken van de digitale diensten en gaan de mogelijkheden daarvoor verder uitbreiden ook voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn. Zo komt er een nieuw digitaal portaal voor 15 diensten van burgerzaken en gaan we via een digitale assistent (chatbot) een extra digitaal kanaal aanbieden waarmee eenvoudige vragen volledig digitaal kunnen worden afgehandeld.

Digitalisering organisatie

Met behulp van digitalisering wil de gemeente stappen zetten om de klantervaring en de operationele processen verder te verbeteren. ICT systemen worden steeds meer randvoorwaardelijk voor onze dienstverlening en bedrijfsvoering. Uiteraard blijft die "bijzonder persoonlijk", echter we zien het belang van ICT toenemen, waardoor digitaal steeds meer de basis wordt. We streven naar een organisatie die wendbaar en flexibel is om nieuwe digitale hulpmiddelen in te zetten, waar digitaal talent de kans krijgt en waar medewerkers digitaal vaardig zijn.

Hiervoor is capaciteit nodig om ontwikkelingen aan te jagen, in een breder verband af te wegen en om organisatie en bestuur hierin mee te nemen. Met de gevraagde bestedingen wordt hier invulling aan gegeven. Ook kan hiermee op strategisch vlak afstemming en afweging over uit te voeren projecten, investeringen en capaciteitsplanningen beter worden geborgd.

Daarnaast gaan we een bedrijfskritische applicatie vervangen omdat deze niet aan de wettelijk vereisten rondom archivering voldoet en op termijn ook niet aan de Wet Open

Overheid. De organisatiebreed gebruikte applicatie bevat de functie om digitaal samen te werken, bestanden uit te wisselen en digitaal te communiceren. Het is een van de kernapplicaties om het hybride (tijd- en plaats onafhankelijk) werken optimaal te faciliteren. Ook in onze organisatie heeft dat door corona een stevige impuls gekregen.

Informatieveiligheid

Digitalisering brengt niet alleen nieuwe kansen, maar ook extra bedreigingen met zich mee op het gebied van informatieveiligheid. Om deze bedreigingen op specifieke onderdelen én gemeentebreed zo veel mogelijk tegen te gaan, implementeren wij de landelijke Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Deze implementatie is verplicht en vergt veel extra tijd. Hiervoor is het nodig om voor de duur van twee jaar een Information Security Officer in te huren om de bedreigingen in beeld te brengen en maatregelen op te stellen en te implementeren. Daarnaast gaan we in 2022 al gericht maatregelen nemen rondom de dreiging van inbraak in gemeentelijke systemen.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

bedragen * € 1.000						
Bijzonder persoonlijke dienstverlening		Investering	2022	2023	2024	2025
Digitalisering organisatie			450	450	450	450
Vervanging bedrijfskritische applicaties	*		100	100		
Informatieveiligheid	*		115	75	35	35
aanvullende middelen			665	625	485	485

*) dekking algemene risicoreserve

VERBINDEND ERFGOED EN EEN RIJK KUNST EN CULTUURKLIMAAT

Kunst & cultuur dragen bij aan de persoonlijke ontwikkeling van mensen en het woon- en leefklimaat van de gemeente. Het is één van de pijlers van Meierijstad. We ondersteunen en faciliteren culturele voorzieningen en activiteiten. De realisatie van het kunst- en cultuurcluster Noordkade, de oprichting van de CHV Academy, Theater De Blauwe Kei, de realisatie van het RAADhuis Schijndel als nieuwe locatie voor de bibliotheek en de gemeentelijke kunstcollectie, de gerenoveerde en heringerichte bibliotheek in het Oude Raadhuis in Veghel en bijzondere kunsttoepassingen zijn enkele voorbeelden die een impuls geven aan het culturele klimaat van Meierijstad.

Voor 2022 hebben we de volgende speerpunten gedefinieerd:

Professionalisering lokale omroep (Omroep Meerij)

De afgelopen jaren heeft Omroep Meerij met behulp van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek een professionaliseringslag gemaakt om de continuïteit en kwaliteit van de programma's te waarborgen en verbeteren. De omroep wil deze ingeslagen weg graag continueren. De vraag van de lokale omroep is vanuit haar eigen ambitie te begrijpen. Onze vraag is wat op de middellange en de langere termijn het beste is voor onze gemeente, inwoners en de omroep. Deze vraag onderzoeken we gezamenlijk in 2022. In

afwachting hierop wordt Omroep Meierij de komende twee jaren aanvullend gesubsidieerd.

Heroriëntatie vastgoedpositie en organisatiestructuur van het 't Spectrum
De huidige exploitatie, de vastgoed positie met een BV en de wijze van besturen van 't Spectrum vragen om een heroriëntatie op het vastgoed en de wijze waarop de organisatie met een BV is georganiseerd. In 2021 wordt hiernaar onderzoek verricht. Het toekomstbestendig maken van Cultureel Centrum 't Spectrum, waarbij het toekomstig beheer en onderhoud van het gebouw wordt betrokken, kan betekenen dat vanaf 2022 een hoger incidenteel of structureel subsidieaandeel nodig is voor de exploitatie.

Erfgoedbeleid: actualisatie en harmonisatie monumentenlijst
Meerijstad heeft een omvangrijk erfgoedbestand. Het behouden en herstellen van de monumenten en het cultureel erfgoed is een ambitie van de gemeente, opgeschreven in de erfgoedvisie gemeente Meerijstad 2020-2030 'Verbindend Erfgoed'. De basis op orde brengen en houden is één van de speerpunten in de vastgestelde visie. Het uitvoeringsprogramma wordt in 2021 afgerond, waarin onder andere het instellen van een waarderingsprijs erfgoedpluim, het actualiseren en harmoniseren van de beleidskaarten (archeologie en cultuurhistorie), optimaliseren toezicht en handhaving en het in verband met de komst van de Omgevingswet instellen van één gemeentelijke adviescommissie voor ruimtelijke kwaliteit staan opgenomen. Met het opstellen van kerkervisie is in 2021 een start gemaakt na het verkrijgen van een subsidie. Voor 2022 is een concreet actiepunt dat hieraan bijdraagt het actualiseren van de gemeentelijke monumentenlijst. Op de monumentenlijst staan cultuurhistorische panden en objecten die beschermd zijn, zodat deze in een optimale staat doorgegeven worden aan de volgende generatie. De actualisatie wordt gefaseerd opgepakt in samenwerking met partners.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

<i>bedragen * € 1.000</i>						
Verbindend erfgoed en een rijk kunst en cultuurklimaat		Inves-tering	2022	2023	2024	2025
Professionalisering lokale omroep (Omroep Meierij)	*		90	90		
Heroriëntatie vastgoedpositie en organisatiestructuur 't Spectrum	*		50	50	p.m.	p.m.
Erfgoedbeleid – actualisatie en harmonisatie monumentenlijst			20	20	20	20
aanvullende middelen			160	160	20	20

*) dekking algemene risicoreserve

DUURZAAM MEIERIJSTAD, NU EN LATER

Meerijstad heeft in 2018 haar duurzaamheidsambities vastgelegd in de duurzaamheidsvisie. Belangrijke pijlers van het duurzaamheidsprogramma zijn zelf het goede voorbeeld geven en de samenwerking opzoeken. We brengen de duurzaamheidsvisie in de praktijk met een uitvoeringsprogramma; dat bestaat uit drie thema's (energiek & verantwoord, circulair & schoon, klimaatbestendig & biodivers) en daaraan gekoppeld 40 concrete projecten. Deze projecten voeren we zelf uit of met partners. Integraal werken is een belangrijke randvoorwaarde voor succesvolle uitvoering van het totale programma en zo het behalen van de duurzaamheidsambities.

Die integraliteit van het duurzaamheidsprogramma leidt ertoe dat de 40 uitvoeringsprojecten verspreid zijn over de hele begroting. In programma 0 zit de verduurzaming van de vastgoedportefeuille van de gemeente. Duurzame mobiliteit, zuinige openbare verlichting, natuurvriendelijk beheer van de openbare ruimte en toename van openbaar groen hebben een plek in programma 2. Circulaire economie en het tegengaan van voedselverspilling zijn onderdeel van programma 3. In programma 4 staat de duurzame onderwijshuisvesting. Ondersteuning aan verenigingen voor het verduurzamen van sportaccommodaties zit in programma 5. Programma 7 bestaat geheel uit onderwerpen die ook onder het duurzaamheidsprogramma vallen: water, klimaatadaptatie, afval/grondstoffenbeleid, kringloopbedrijven, milieuzorg en de energietransitie. In programma 8 zit onder andere natuurontwikkeling en energieopwekking in het buitengebied.

Voor een groot deel van de projecten is al budget gereserveerd. Echter niet voor alle projecten is budget beschikbaar. Daarom bevat de kadernota van 2022 ook voorstellen die bijdragen aan de uitvoering van het duurzaamheidsprogramma. We lichten er hier twee toe:

Wijkuitvoeringsplannen Transitievisie Warmte

In 2021 stellen we de Transitievisie Warmte op. Daarmee leggen we de basis voor een aardgasvrije gebouwde omgeving. Vanaf 2022 moeten we wijkuitvoeringsplannen gaan maken. Dat worden intensieve en tijdrovende trajecten, die veel geld kosten. Via de VNG zijn de Nederlandse gemeenten met de Rijksoverheid in gesprek over de financiële uitvoering van het Klimaat akkoord, de Transitievisie Warmte is daar een onderdeel van. Deze discussie loopt nog. De verwachting is dat de Rijksoverheid gemeenten hierin financieel gaat ondersteunen. Daarom nemen we de kosten voor de wijkuitvoeringsplannen als PM-post op in de kadernota 2022.

Biodiversiteitsplan

In 2021 werken we de ambitie om biodiversiteit te behouden en verbeteren uit in beleid. Het is nog onbekend of de uitvoering daarvan extra budget vraagt.

De elders voorgestelde aanvullende middelen dragen direct bij aan de ambities uit de duurzaamheidsvisie. Het gaat dan om: openbaar groen, meerjarenprogramma groenblauwe structuren, geluidafscherming in combinatie met zonnepanelen N279 Veghel-Asten, uitbreiding EVZ en realisering fietsverbinding Duits Lijntje, uitvoeringsprogramma mobiliteit, vervangingsprogramma openbare verlichting, alle (vervangende) nieuwbouw en/of renovatie van (onderwijs)gebouwen en MFA's,

deelname aan regionale netwerken op het gebied van landschap en natuur en toeristisch recreatieve voorzieningen, zoals Van Gogh Nationaal Park en Het Groene Woud.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

bedragen * € 1.000						
Duurzaam Meierijstad nu en later	Investering	2022	2023	2024	2025	
Uitvoeringskosten geluidafscherming in combinatie met zonnepanelen bij opwaardering N279 Veghel-Asten	300	15	15	15	15	15
aanvullende middelen		15	15	15	15	15

GROENBLAUWE GEBIEDSONTWIKKELINGEN MEIERIJSTAD 2020-2027

In de Mijlpalen van Meierijstad 2017-2022 is voor het versterken van robuust groenblauwe structuren een investering opgenomen van 2 x € 2 miljoen. In 2019 is hiervan € 2 miljoen als krediet beschikbaar gesteld. Het krediet voor de overige € 2 miljoen vragen we in 2021 aan de raad. Een deel van die middelen is bedoeld als cofinanciering van groenblauwe projecten in het Aa-dal als onderdeel van de Regiodeal RNOB. Naast middelen uit de regiodeal komen voor deze projecten ook middelen beschikbaar uit het Coronaherstelfonds en doen we een beroep op het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB).

Het versterken van robuust groenblauwe structuren maakt deel uit van het 'Meerjarenprogramma Groenblauwe Gebiedsontwikkelingen Meierijstad 2020-2027'. Dit meerjarenprogramma vormt de paraplu voor de realisatie van groenblauwe projecten binnen een zestal gebiedsontwikkelingen. Het gaat om de beekdalen van de Aa, Dommel en Leijgraaf, en van de te ontwikkelen gebieden Vlagheide, Duits Lijntje en het Natuurnetwerk Brabant.

In de gebiedsontwikkelingen willen we de beekdalen vergroenen en klimaat adaptieve en –mitigerende maatregelen realiseren. We leggen de focus hierbij op een integrale aanpak en op het versterken van de verbinding tussen de Maashorst en het Groene Woud (Van Gogh Nationaal Park). Samen met de provincie, waterschappen, ondernemers, natuurorganisaties, grondeigenaren en andere partners binnen Meierijstad, pakken we de planuitwerking, voorbereiding en uitvoering op.

Het meerjarenprogramma loopt door tot 2027 en geeft mede invulling aan tal van beleidsambities. Bijvoorbeeld voor water, natuur, landbouw, milieu, energie, duurzaamheid, erfgoed en vrijetijdseconomie. Dit past uitstekend in de werkwijze van de Omgevingswet. De periode vanaf 2022 betreft de 2e tranche groenblauwe structuren. Dat zijn grote opgaven en een hoge ambitie, met de wetenschap dat slechts tot genoemd jaar een beroep kan worden gedaan op bijdragen van het GOB. Ook voor deze periode moeten we budget beschikbaar hebben om kansrijk subsidies van derden te kunnen ontvangen.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

bedragen * € 1.000						
Groenblauwe gebiedsontwikkelingen Meierijstad 2020-2027	Inves-tering	2022	2023	2024	2025	
Meerjarenprogramma Groenblauwe structuren 2e tranche	***	2.000				90
aanvullende middelen		0	0	0		90

***) (deels) dekking binnen begroting

SAMEN INVESTEREN IN ONDERWIJS EN ONDERWIJSHUISVESTING

Onderwijs is belangrijk voor de ontwikkeling van mensen. In Meierijstad moet iedereen zijn of haar talenten kunnen ontwikkelen, met gelijke kansen voor iedereen en met passend onderwijs waar nodig. De gemeente stimuleert een goede aansluiting tussen voor- en vroegschoolse voorzieningen, het basisonderwijs (PO) en het voortgezet onderwijs (VO). Door een intensieve samenwerking met ondernemers en onderwijs streven we ernaar om de arbeidsmarkt en onderwijs goed op elkaar aan te laten sluiten.

Onderwijshuisvesting draagt bij aan de gedeelde doelstelling om te zorgen voor kwalitatief goed onderwijs voor alle kinderen in onze gemeente. De gemeente en de schoolbesturen voor PO en VO zijn samen (wettelijk) verantwoordelijk om hiertoe goede, passende en toekomstbestendige onderwijshuisvesting te realiseren en in stand te houden. Met eigentijdse, functionele en duurzame gebouwen met een goed/gezond binnenklimaat en een lage energierekening.

Om invulling te geven aan deze gezamenlijke verantwoordelijkheid leggen gemeente en schoolbesturen samen de laatste hand aan het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) Onderwijs 2021-2036. Daarbij is vanuit de thema's gezondheid en duurzaamheid nadrukkelijk aandacht voor de kwaliteit waaraan nieuw te bouwen of te renoveren scholen in onze gemeente moet voldoen (zoals (B)ENG en Frisse Scholen B). Meierijstad doet daarbij nog een schep bovenop de wettelijke eisen vanuit het Bouwbesluit.

De noodzakelijke investeringen voor huisvesting van basisscholen de Empel in Erp, Antonius in Keldonk en Nicolaas in Boerdonk zijn vooralsnog overgenomen uit het meerjarenperspectief uit het huidige IHP 2017-2024; Binnenkort wordt het geactualiseerde IHP 2021-2036 ter vaststelling aan de raad aangeboden. Dat kan ervoor zorgen dat er een andere prioritering c.q. volgorde qua investeringen uit het geactualiseerde IHP naar voren komt, dan waar nu in de kadernota rekening mee wordt gehouden. Verder komt uit het geactualiseerde IHP naar voren, dat er na 2025 naar alle waarschijnlijkheid omvangrijke investeringen in onderwijshuisvesting noodzakelijk zijn. Dat komt doordat er (in de periode 2021-2036) sprake is van of een capaciteitstekort of omdat bepaalde schoolgebouwen in technische, ruimtelijke en functionele zin niet meer voldoen aan de hedendaagse eisen, die het geven van onderwijs aan een schoolgebouw stelt.

Het uitvoeringsplan laaggeletterdheid heeft een looptijd van 2019-2022 en zal in 2022 herijkt worden. De ambitie blijft om samen met onze partners, nog meer laaggeletterden

te bereiken en laaggeletterdheid verder terug te dringen. Dat doen we onder andere door het versterken van het netwerk van partners, het door ontwikkelen van het aanbod en door in te spelen op de behoefte van de doelgroep NT1.

Ook geven we in 2022 uitvoering aan de acties die in het jaarplan van de Lokaal Educatieve Agenda Meierijstad (LEA) staan. Samen met partners op het gebied van kinderopvang, onderwijs, jeugd en zorg werken we aan het bestrijden van onderwijsachterstanden, het verbeteren van de aansluiting onderwijs-jeugdhulp. De looptijd van de LEA is 2020-2023.

In 2022 werken we daarnaast met genoemde partners verder aan het Nationaal Programma Onderwijs. Dat is opgezet om kinderen en jongeren de (extra) ondersteuning te kunnen bieden (zowel cognitief als welzijn/sociaal-emotioneel) die nodig is om eventuele achterstanden als gevolg van de coronamaatregelen, weg te werken.

Wanneer onderwijs en ondernemers de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt nauwkeurig met elkaar volgen en afstemmen, kan het onderwijsaanbod aangepast worden op de praktijkbehoefte. Vanaf 2019 werken de drie O's (onderwijs/ondernemers/ overheid) samen in een projectstructuur, om de aandachtsgebieden onderwijs-economie-arbeidsmarkt aan elkaar te koppelen. Daarbij hebben wij expliciet aandacht voor behoud en versterking van het MBO onderwijs in Meierijstad. Binnen deze context faciliteren wij ook de uitvoering van hybride projecten die door de stuurgroep in gang worden gezet. VMBO on stage is zo'n project.

Voor dit thema stellen we de volgende aanvullende middelen voor:

<i>bedragen * € 1.000</i>						
Samen investeren in onderwijs en onderwijshuisvesting		inves- tering	2022	2023	2024	2025
Realisatie MFA de Groene Long Sint Oedenrode.	*	9.450			530	330
Vervangende nieuwbouw basisschool "De Bunders" te Veghel.	*	2.700		190	95	95
Renovatie of nieuwbouw basisschool "Antonius" te Keldonk ¹⁾	*	2.250		145	80	80
Renovatie of nieuwbouw basisschool "de Empel" te Erp ¹⁾	*	3.240			395	115
Renovatie of nieuwbouw basisschool "Nicolaas" te Boerdonk ¹⁾	*	1.950				120
Vorbereiding renovatie of nieuwbouw basisschool "Nicolaas" te Boerdonk ¹⁾		175		5	5	5
Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	**		50	50		
aanvullende middelen			50	390	1.105	745

*) dekking algemene risicoreserve **) dekking bestemmingsreserve sociaal domein

¹⁾ Binnenkort wordt het geactualiseerde IHP 2021-2036 ter vaststelling aan de raad aangeboden. Dat kan ervoor zorgen dat er een andere prioritering c.q. volgorde qua investeringen uit het geactualiseerde IHP naar voren komt dan waar nu in de kadernota rekening mee wordt gehouden.

FINANCIËLE POSITIE

In dit onderdeel gaan we in op de financiële positie van de gemeente. We presenteren eerst het financieel meerjarenbeeld 2022-2025, waarin de financiële consequenties van deze kadernota zijn verwerkt. In dit onderdeel is ook aangegeven hoe we in deze kadernota zijn omgegaan met de onzekere rijksinkomsten, de tips vanuit de 100.000+ gemeenten en de begrotingscirculaire 2021 van de provincie.

Daarna volgt informatie over risico's, reserves en weerstandsvermogen. In dit onderdeel geven we informatie over het risicoprofiel en de dekking die hiertegenover staat. Het verloop van de algemene risicoreserve en de bestemmingsreserve sociaal domein kunt u hier lezen.

Als laatste volgt het onderdeel "financiële vertaling van kadernota naar programmabegroting". Op deze plaats gaan we in op de belangrijkste uitgangspunten voor het samenstellen van de begroting 2022.

FINANCIËEL MEERJARENBEELD

We beginnen met de startsituatie van deze kadernota. Daarna volgt de financiële vertaling van de voorstellen uit deze kadernota, wat resulteert in het geraamd resultaat na verwerking van deze kadernota.

De programmabegroting 2021 is vastgesteld tijdens de begrotingsbehandeling van 5 november 2020. Vervolgens zijn er in november 2020 t/m maart 2021 aparte raadsbesluiten genomen met financiële consequenties. Op 24 juni staat de 1^e bestuursrapportage geagendeerd met een structurele doorwerking naar 2022 en volgende jaren. Het financieel verloop hiervan is in de volgende tabel te lezen.

<i>bedragen * € 1.000</i>				
Financieel meerjarenbeeld	2022	2023	2024	2025
Geraamd resultaat programmabegroting 2021	2.144	2.288	1.855	1.930
Raadsbesluiten t/m maart 2021	-23	-22	-22	-22
1e berap 2021	-2.111	-2.192	-1.912	-1.791
Start kadernota 2022	10	73	-79	117

In het onderdeel beleidsontwikkelingen zijn voorstellen gedaan voor aanvullende middelen. Bij diverse thema's zijn investeringen opgenomen met hun jaarlijkse lasten. Veel van deze investeringen waren al opgenomen in het meerjaren investeringsplan 2021-2024. In het geactualiseerde meerjaren investeringsplan 2022-2025 (bijlage 2) is aangegeven welke investeringen nieuw zijn bij deze kadernota. In bijlage 2 zijn ook de noodzakelijke vervangingsinvesteringen opgenomen.

Bij de begrotingsbehandeling neemt u een besluit over de investeringen voor het begrotingsjaar 2022. Voor de investeringen vanaf 2023 besluit u bij de begrotingsbehandelingen van 2023 en volgende jaren. De jaarlijkse lasten van de investeringen 2023 t/m 2025 nemen we wel al mee in het financieel meerjarenbeeld.

Bij het onderdeel beleidsontwikkelingen zijn de volgende aanvullende middelen per thema opgenomen:

<i>bedragen * € 1.000</i>				
Aanvullende middelen thema	2022	2023	2024	2025
Bestuurskrachtige gemeente	140	15	0	0
Versterken van de leefbaarheid	10	10	10	10
Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed	470	70	70	70
Een veilig Meierijstad	100	0	0	0
Werken aan bereikbaarheid en een veilige openbare ruimte	4.320	350	570	1.470
Naar een inclusieve samenleving	765	585	360	290
Samen sterk voor een gezonde lokale en regionale economie	40	130	130	90
Samen gezond	0	0	0	0
Juiste woningen op de juiste locatie op het juiste moment	80	50	50	50
Meierijstad sportief in beweging	75	75	75	100
Ruimtelijke ontwikkeling - op weg naar de omgevingswet	0	0	0	0
Toeristische en recreatieve kansen	210	25	25	25
Bijzonder 'Persoonlijke' dienstverlening	665	625	485	485
Verbindend erfgoed en een rijk kunst en cultuurklimaat	160	160	20	20
Duurzaam Meierijstad, nu en later	15	15	15	15
Groenblauwe gebiedsontwikkelingen Meierijstad 2020-2027	0	0	0	90
Samen investeren in onderwijs en onderwijshuisvesting	50	390	1.105	745
Financien (bestaand beleid)	-895	70	30	-465
Totaal voorgestelde aanvullende middelen	6.205	2.570	2.945	2.995

In de voorgaande tabel is op de regel Financien de financiële doorwerking opgenomen van enkele ontwikkelingen, waarvan de bestuurlijke keuze beperkt is. Dit zijn te lezen in de volgende tabel.

<i>bedragen * € 1.000</i>				
Financien (bestaand beleid)	2022	2023	2024	2025
Bijdragen verbonden partijen	140	140	140	140
Vervangingsinvesteringen	40	120	160	170
Aframen gereserveerde middelen voor herverdeeeffecten	-900			
Beheersysteem begraven	10	10	10	10
Uitvoeringskosten Zorg in Natura	15			
Verhogen legesopbrengsten	-200	-200	-200	-200
Hogere OZB opbrengsten i.v.m. areaaluitbreiding			-80	-160
Indexering OZB 2025 (technische aanpassing)				-425
aanvullende middelen	-895	70	30	-465

We stellen voor de incidenteel gevraagde middelen te dekken door incidentele onttrekkingen uit de algemene risico-reserve en de bestemmingsreserve sociaal domein.

Voorgestelde dekking	2022	2023	2024	2025
Algemene risicoreserve	5.765	630	570	110
Bestemmingsreserve sociaal domein	600	420	230	160
Huuropbrengsten	0	35	35	35
Begraafplaatsrechten	10	10	10	10
Al opgenomen in cijfers begroting 2021-2024				90
Totaal voorgestelde dekkingen	6.375	1.095	845	405

Na verwerking van de financiële vertaling van de voorgestelde beleidsontwikkelingen is het financieel meerjarenbeeld als volgt:

<i>bedragen * € 1.000</i>				
Financieel meerjarenbeeld na kadernota	2022	2023	2024	2025
Start kadernota 2022	10	73	-79	117
Voorgestelde aanvullende middelen	-6.205	-2.570	-2.945	-2.995
Voorgestelde dekkingen	6.375	1.095	845	405
Geraamd resultaat na kadernota 2022	180	-1.402	-2.179	-2.473

Zoals in het eerste deel van deze kadernota is aangegeven zijn er veel onzekerheden over de inkomsten van het Rijk. In onderstaande tabel is aangegeven wat het advies was van de werkgroep 100.000+ gemeenten en hoe wij de onzekerheden verwerkt hebben in het financieel meerjarenbeeld van deze kadernota 2022.

Advies	Hoe verwerkt in kadernota 2022
Accres 2022 – septembercirculaire aanhouden	Cijfers uit de meicirculaire 2020, er was geen nieuwe reeks beschikbaar in de septembercirculaire 2020.
Herijking gemeentefonds: geen herverdeeffecten meenemen in de begroting 2022	Geen herverdeeffecten meegenomen. De structurele stelpost van € 900.000 uit de begroting 2021 ter dekking van herverdeeffecten is gehandhaafd voor 2023 e.v. omdat wij een nadeelgemeente zijn. De negatieve herverdeeffecten uit de eerste publicatie zijn € 3,5 miljoen structureel vanaf 2023. Hiervoor wordt een ingroeipad bepaald, zodat er op basis van de eerste publicatie een netto nadeel overblijft van: € 1,2 miljoen (2023), € 2,4 miljoen (2024) en € 3,5 miljoen (2025 en volgende jaren). De genoemde stelpost van € 900.000 is ter dekking hiervan nog beschikbaar.
Loon-prijzontwikkeling – uit het CEP overnemen	Dit is ook het financieel technisch uitgangspunt voor onze begroting.

Advies	Hoe verwerkt in kadernota 2022
Opschalingskorting conform huidige ramingen door laten lopen, dan kan extra bate m.b.t. jeugdzorg ingeboekt worden.	De huidige ramingen zijn gehandhaafd.
Jeugdzorg: begroten o.b.v. zwaarwegend advies, is uiterlijk 1 mei bekend. Tot die tijd m.i.v. 2022 ramen: 1. max. 50% van 1,5 miljard structureel 2. Alternatief: structureel ramen van de 300 miljoen, die nu incidenteel is uitgekeerd.	De begrotingscirculaire 2021 van de provincie is gevolgd. Deze gaat uit van het alternatief (2) van het advies. In de cijfers is € 1,3 miljoen als extra inkomsten jeugdzorg geraamd. Dit was al in onze meerjarenraming opgenomen, zodat dit in de kadernota niet zichtbaar is.
Beschermd wonen: getallen volgen die via de herijking WLZ uitname bekend zijn per gemeente.	Dit is niet opgenomen in onze begroting, omdat beschermd wonen via de centrumgemeente Den Bosch loopt.
Abonnementstarief WMO – geen extra bate ramen. De lasten ramen vanuit je eigen (volume)ontwikkeling	Hiervoor zijn geen extra bate begroot. De lasten worden reëel geraamd op basis van de eigen ontwikkeling.
Klimaatakkoord: alleen de feitelijke bijdrage van het rijk opnemen. Indien nodig incidentele budgetten met incidentele dekking.	Geen budgetten opgenomen.
Wet Kwaliteitsborging Bouw: geen structureel voordeel of nadeel opnemen. Eventueel incidenteel voor 2022 bedrag opnemen voor transitiekosten en om wettelijke taken uit te voeren.	Niet financieel vertaald.
Omgevingswet: alleen incidentele lasten van de transitie opnemen. Geen rekening houden met structurele effecten.	Geen extra middelen voorgesteld.

RISICO'S, RESERVES EN WEERSTANDSVERMOGEN

In het onderdeel ontwikkelingen vanuit het Rijk / Provincie is aangegeven dat we bij deze kadernota te maken hebben met onzekerheden over onze inkomsten. Naast deze onzekerheden hebben we altijd te maken met risico's, dit zijn mogelijke gebeurtenissen die het inhoudelijk en financieel resultaat beïnvloeden. In het kader van risicomanagement, zoals vastgelegd in de nota weerstandsvermogen, inventariseren we deze risico's en kijken we welke maatregelen we kunnen nemen om deze gebeurtenissen te voorkomen of de invloed er van te beperken. In de jaarrekening en de begroting is dit opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Voor de kadernota hebben we geen nieuwe inventarisatie van de risico's gedaan. We doen dit weer bij de begroting. In algemene zin kunnen we zeggen dat de risico's zoals die zijn opgenomen in de begroting 2021 en de jaarrekening 2020 nog steeds van kracht zijn. Concreet willen we hier noemen: risico op overschrijdingen in het sociaal domein

door stijgende aantallen cliënten, risico hogere kosten onderwijshuisvesting als gevolg van een nieuw huisvestingsplan, de risico's van de grondexploitaties en het risico lagere leges opbrengsten als gevolg van de invoering van de omgevingswet. Voor de begroting 2022 gaan we kijken of de waardering van alle bekende risico's, de omvang en de kans dat ze optreden, nog klopt met de situatie van nu. We gaan ook kijken of er nieuwe risico's zijn. We denken daarbij, op basis van signalen in de buitenwereld, onder meer aan stijgende kosten voor de bouw en stijgende kosten voor grondstoffen als gevolg van de pandemie.

Op basis van de jaarrekening stellen we vast dat er op dit moment voldoende middelen beschikbaar zijn om de bekende risico's af te dekken. Er is daarnaast ook nog ruimte voor het opvangen van incidentele extra activiteiten of incidentele overschrijdingen / tekorten.

Om meer inzicht te geven in de reserve positie geven wij hier het verloop van de algemene risicoreserve en de bestemmingsreserve sociaal domein weer. In het verloop van deze reserves is rekening gehouden met de voorstellen uit deze kadernota.

bedragen * € 1.000						
	Bedragen x € 1.000,- per 1 januari	2021	2022	2023	2024	2025
Verwachte stand algemene risicoreserve		55.940	58.185	54.975	57.380	59.930
Toevoegingen						
Resultaat jaarrekening 2020		8.180				
Raadsbesluit Petrus en Paulus school (2020)		165				
Gefaseerd vrijmaken reserve kapitaallasten (besluit Mijlpalen van Meierijstad)		3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Onttrekkingen						
Besluitvorming raad t/m 2020		-2.295	-580	-350	-340	-340
Jaarrekening 2020 (overboeking eenmalige budgetten 2020 naar 2021)		-5.320				
Begroting 2021		-1.790	-465	-115	-40	
1e berap 2021		-195				
Voorstellen kadernota 2022			-5.665	-630	-570	-110
Verwachte stand algemene risicoreser per 31-12		58.185	54.975	57.380	59.930	62.980

bedragen * € 1.000						
	Bedragen per 1 januari	2021	2022	2023	2024	2025
Verwachte stand bestemmingsreserve sociaal domein		10.235	7.320	5.425	4.785	4.510
Onttrekkingen						
Raadsbesluiten t/m 2020		-270	-155			
Raadsbesluit regiesysteem			-140	-220	-45	405
Jaarrekening 2020 (overboeking eenmalige budgetten 2020 naar 2021)		-1.620				
Begroting 2021		-1.025	-1.000			
1e berap 2021						
Voorstellen kadernota 2022			-600	-420	-230	-1.060
Verwachte stand per 31-12		7.320	5.425	4.785	4.510	3.855

FINANCIËLE VERTALING VAN KADERNOTA NAAR PROGRAMMABEGROTING

Voor het samenstellen van deze kadernota zijn de (financiële) uitgangspunten gevolgd, zoals u deze ontvangen heeft in februari 2021 bij de raadsinformatiebrief over de programmaverantwoording 2020.

Bij de programmabegroting presenteren we cijfers van bestaand beleid en middelen nodig voor de ontwikkelambities. Deze tweedeling is bij deze kadernota niet gemaakt.

De ontwikkelingen van bestaand beleid nemen we op in de begrotingscijfers. Hierbij is nauwelijks bestuurlijke keuzevrijheid. Dit zijn onder andere de ontwikkelingen die zijn opgenomen in de tabel Financiën – bestaand beleid in het onderdeel financieel meerjarenbeeld.

De ontwikkelingen met grote bestuurlijke keuzevrijheid komen bij de programmabegroting in het onderdeel ontwikkelambities bij de begrotingsprogramma's. Dit zijn onder andere de ontwikkelingen die in deze kadernota zijn opgenomen bij het onderdeel Beleidsontwikkelingen. Over de ontwikkelambities neemt u een besluit bij de begrotingsbehandeling in november.

De volledige (financieel) technische uitgangspunten is opgenomen als bijlage 1 bij deze kadernota. Er is duidelijk is aangegeven als er een aanvulling heeft plaatsgevonden op de uitgangspunten zoals u deze eerder heeft ontvangen. Deze technische uitgangspunten vormen de basis voor het samenstellen van de programmabegroting 2022.

De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- Raming van lasten en baten vindt plaats op basis van het bestaande beleid, inclusief de besluiten die de raad tot en met juli 2021 neemt. De voorgestelde aanvullende middelen bij de thema's van de kadernota 2022 nemen we op onder Ontwikkelambities.
- Voor het ramen van de algemene uitkering is de meicirculaire 2021 het uitgangspunt.
- De raming van het bedrag voor prijsstijging (1,4% voor 2022) reserveren we op één verzamelbudget binnen het programma 0 onder "overige baten en lasten".
- De loonkosten van het gemeentelijk personeel berekenen we op basis van de formatie per 1 mei 2021. De huidige CAO liep tot 1-1-2021. We nemen als basis voor de raming 2022 de loonvoet sector overheid (voor 2022 is dit 1,5%). De loonkosten ramen we op basis van het maximum van de salarisschaal.
- Voor de OZB ramen we voor 2022 t/m 2025 elk jaar de jaarlijkse indexering van 2%.
- Jaarlijks ramen we een bedrag voor onvoorziene uitgaven van € 250.000.
- Het huidig grondbeleid is situationeel. Het streven is dat alle grondexploitaties samen minimaal kostendekkend worden uitgevoerd en ieder jaar kijken we welke grondexploitaties we kunnen afsluiten.
- Vervangingsinvesteringen worden opnieuw aangevraagd als investering. Voor 2022 heeft actualisatie plaatsgevonden en is onderdeel van de integrale afweging bij de kadernota 2022 (zie bijlage 2). De vervangingsinvesteringen nemen we op in de begrotingscijfers 2022.

- De bijdragen voor verbonden partijen zijn gebaseerd op de kadernota's en/of begrotingen 2022 van de verbonden partijen.
- Het aantal subsidies en de samenstelling wordt gebaseerd op het desbetreffende subsidiebeleid. Voor de indexeringen wordt de algemene subsidieverordening Meierijstad nageleefd.

BIJLAGEN

1. (Financieel) technische uitgangspunten begroting 2022-2025
2. Meerjaren InvesteringsPlan 2022-2025